

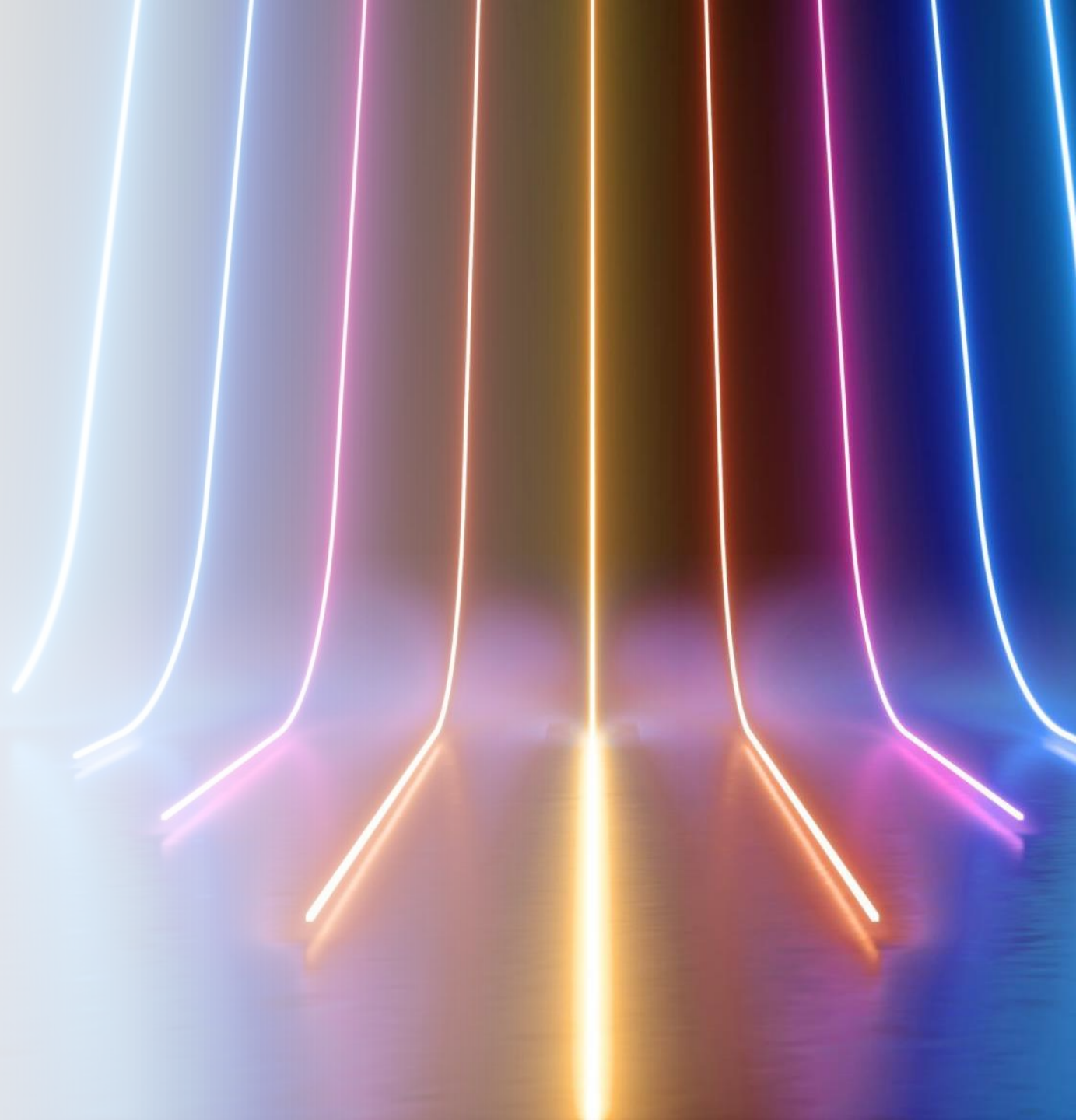

Odbornost sociální práce a křesťanské hodnoty

Summit ředitelů oblastních charit

3.5.2023

Doc. PhDr. Pavel Navrátil, Ph.D.

Úvod

- Dnešní přednáška má za cíl *prozkoumat vztah mezi odborností sociální práce a křesťanskými hodnotami*.
- Problém: **Je současné pojetí SPR kompatibilní s křesťanskými hodnotami?**
- Sociální práce a křesťanství mají společný historický základ v péči o druhé, službě a podpoře sociální spravedlnosti.
- Naše setkání se zaměří na společné hodnoty a principy obou oblastí, příklady jejich uplatnění v praxi a potenciální výzvy a příležitosti, které se nabízejí při jejich integraci.
- Doufám, že zde získáte nové vhledy a inspiraci pro svou práci a osobní rozvoj.

Obsah

- Úvod
- Sociální práce a její hodnoty
- Křesťanské hodnoty
- Společný prostor
- Výzvy a příležitosti
- Závěr

Sociální práce

- Předtím, než se ponoříme do našeho hlavního tématu, je důležité pochopit základy obou oblastí, které budeme zkoumat.
- V průběhu minulého století se sociální práce vyvinula v *akademickou disciplínu* a regulovanou profesi založenou na teoriích sociální práce, sociálních a humanitních vědách. Obor se rozvíjí díky akademickému výzkumu, praxi založené na důkazech a kultuře a praxi SPR (IFSW, 2014).
- Sociální práce je *odborná disciplína*, která se zaměřuje na pomoc jednotlivcům, rodinám a komunitám v zlepšování jejich celkové sociální pohody (*social well-being*) (DoH, 2012).
- Sociální pracovníci pomáhají lidem řešit různé životní výzvy, jako jsou například problémy s *duševním zdravím, chudoba, zneužívání a závislosti*.

Hodnoty sociální práce (IFSF, IASSW)

Respekt k lidské důstojnosti a hodnotě

- To zahrnuje respektování práva jednotlivce na sebeurčení, pokud to není v rozporu s právy ostatních.

Sociální spravedlnost

- Boj proti nespravedlnosti a nerovnosti a k podpoře sociální změny ve prospěch marginalizovaných a znevýhodněných skupin.

Profesionální integrita

- Sociální pracovníci jsou zavázáni k dodržování vysokých etických a profesionálních standardů. Například důvěrnost, odpovědnost, spolehlivost a poctivost.

Služba pro ostatní

- Sociální práce prioritizuje službu druhým nad vlastními zájmy.

Empatie a porozumění

- Sociální práce je založena na schopnosti pracovníků vcítit se do situace jiných, chápat jejich pocity a prožitky a reagovat na ně s laskavostí a pochopením.

Spolupráce a zapojení

- Sociální pracovníci jsou zavázáni k aktivnímu zapojení klientů a komunit do procesu rozhodování a řešení problémů. To zahrnuje podporu participace, partnerství a spolupráce.

Lidská práva a rovnost

- Sociální práce je pevně zakotvena v respektování a prosazování lidských práv a rovnosti. To zahrnuje boj proti diskriminaci, podporu rovných příležitostí a obranu práv těch, kteří jsou nejvíce zranitelní nebo marginalizováni.

Křesťanské hodnoty

- Nyní se podívejme na křesťanské hodnoty. Křesťanství staví na lásce k Bohu a bližnímu, soucítění, odpuštění a spravedlnosti.
- Tyto hodnoty jsou základem křesťanského sociálního života a působení v komunitě.
- Ačkoli se sociální práce a křesťanství mohou zdát jako dvě odlišné oblasti, mají mnoho společných hodnot a principů.
- Vyjdu ze základních principů sociálního učení.
- V následující části se podíváme na některé z těchto společných bodů a jak jsou uplatňovány v praxi.

Hodnoty a principy v sociálním učení

Důstojnost člověka

- Každý člověk je stvořen k obrazu Božímu a tedy má nezcizitelnou hodnotu a důstojnost. Tento princip zdůrazňuje respekt k životu a lidské důstojnosti od početí až do přirozené smrti.

Solidarita

- Křesťanství učí o společné odpovědnosti za blaho druhých. Jsme povinni pomáhat těm, kteří jsou v nouzi, a podporovat spravedlnost pro ty, kteří jsou odsunuti na okraj společnosti.

Subsidiarita

- Tento princip zdůrazňuje, že rozhodování by mělo být provedeno na nejnížší možné úrovni, což umožňuje lidem účastnit se rozhodování, které ovlivňuje jejich životy.

Preferenční volba pro chudé

- Tento princip vychází z Ježíšova učení a jeho láska k chudým a marginalizovaným. Vyjadřuje potřebu dávat přednost potřebám chudých a zranitelných při rozhodování a činění.

Péče o stvoření

- Tento princip vyjadřuje úctu a péči o svět, který Bůh stvořil, a zdůrazňuje naši odpovědnost za ochranu životního prostředí.

Společné dobro

- Křesťanské učení zdůrazňuje důležitost společného dobra, což znamená podporovat sociální podmínky, které umožňují lidem dosáhnout svého plného potenciálu.

Práce a důstojnost pracovníka

- Práce je považována za základní lidské právo a prostředek k osobnímu rozvoji, a tak by měla být oceněna a spravedlivě odměněna.

Srovnání hodnot SPR a principů SÚ

Hodnoty sociální práce	Principy sociálního učení
Respekt k lidské důstojnosti a hodnotě	Důstojnost člověka
Sociální spravedlnost	Preferenční volba pro chudé, Společné dobro
Profesionální integrita	Práce a důstojnost pracovníka
Služba pro ostatní	Solidarita, Práce a důstojnost pracovníka
Empatie a pochopení	Důstojnost člověka, Solidarita
Spolupráce a zapojení	Subsidiarita, Společné dobro
Lidská práva a rovnost	Důstojnost člověka, Preferenční volba pro chudé, Společné dobro

Co přidává sociální práce?

- Odbornost, díky které je možné tyto hodnoty realizovat.
- Teorie
- Metody, nástroje intervence ...
- Osobnostní růst
- Sebereflexe

Kde mohou vznikat napětí?

-
- Přestože existuje mnoho průniků mezi sociálním učením katolické církve a profesionální sociální prací, existují také určité kontradikce.
 - Sekulární vs. náboženský rámec (evidence-based vs. osobní transformace).
 - Z toho mohou vyplývat z rozdíly v názorech na některé etické a společenské otázky, jako je sexuální orientace, reprodukční práva nebo genderová identita.
 - Křesťané však mají možnost a povinnost argumentovat své standardy kvality a výklady těchto témat - a je důležité, aby to dělali.

Příklady dobré integrace

-
- Chráněné bydlení pro osoby s mentálním postižením
 - Ubytovny pro osoby bez domova
 - Integrovaní poradny pro uprchlíky
 - Hospicová péče
 - Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
 - Služby domácí péče

Závěr

-
- Sociální učení katolické církve a profesionální sociální práce mají mnoho společných hodnot a principů, ale také některé interpretační kontradikce.
 - Je důležité rozumět těmto průnikům a kontradikcím, abychom mohli efektivně pracovat v rámci těchto oblastí.
 - Doufám, že tato přednáška vás inspirovala k dalšímu zkoumání tohoto fascinujícího tématu a k zamyšlení nad tím, jak můžete tyto poznatky aplikovat ve své vlastní praxi.
 - Děkuji vám za váš čas a těším se na další diskusi o tomto důležitém tématu.

Zdroje

Katolické sociální učení: Encykliky a dokumenty. Dostupné z: <https://www.cirkev.cz/cs/katolicka-cirkev-v-cr/katolicke-socialni-uceni>.

Mezinárodní federace sociálních pracovníků. The Global Definition of Social Work. Dostupné z: <https://www.ifsw.org/what-is-social-work/global-definition-of-social-work/>.

Asociace škol sociální práce. Global Standards for Social Work Education and Training. Dostupné z: <https://www.iassw-aiets.org/wp-content/uploads/2019/08/Global-Standards-for-Social-Work-Education-and-Training.pdf>.

Barker, R. L. (2003). The social work dictionary. NASW Press.

Reamer, F. G. (2013). Social Work Values and Ethics. Columbia University Press.

Evangelii Gaudium (2013) - Radost evangelia (papež František)

Pacem in Terris (1963) - Mír na zemi (papež Jan XXIII.)

Mater et Magistra (1961) - Matka a učitelka (papež Jan XXIII.)

Quadragesimo Anno (1931) - Čtyřicetileté výročí (papež Pius XI.)

Laborem Exercens (1981) - Výkon práce (papež Jan Pavel II.)

Sollicitudo Rei Socialis (1987) - O starost o společenský život (papež Jan Pavel II.)